

Notat til rammesætning af drøftelse for Beskæftigelses- og Erhvervsudvalget

8. december 2022

Furesø Kommune
Jobcenter Furesø

Hvedemarken 3-5
3520 Farum
Tlf.: 7235 5100

Kontaktperson:
Flemming Sommer
E-mail: flso@furesoe.dk
Dir. tlf.: 72164738

Åbningstider:
Mandag-fredag kl. 10-14
Torsdag dog kl. 10-17

furesoe.dk

Fra Byrådsmøde den 24. november 2022 er punkt fra C vedrørende integrationsindsats for Furesø Kommunes ukrainske flygtninge sendt til behandling i Beskæftigelse og erhvervsudvalget på møde den 10. januar.

I notatet beskrives integrationsindsatsen via lovgrundlag, hvordan indsatsen omsættes i praksis samt fokus punkter, som man særligt skal være opmærksom på for at flygtningene bedst muligt integreres.

Baggrund

I marts 2022 vedtog Folketinget en lov for at sikre de Ukrainske flygtninge midlertidigt ophold.

Loven betegnes "særloven", og de Ukrainere, der meddeles opholdstilladelse efter særloven, defineres som flygtninge og omfattes af integrationslovens tilbud og målgrupper.

Det er Udlændingestyrelsen der visiterer ukrainerne til Furesø Kommune.

Kommunen skal sikre at der stilles en bolig til rådighed for de ukrainske flygtninge. Der kan anvises både midlertidige og permanente boliger, afhængig af hvilken boligmasse kommunen har til rådighed.

Jobcentret skal, med hjemmel i Integrationsloven, tilrettelægge beskæftigelsesindsatsen for de visiterede flygtninge, som Furesø Kommune modtager.

Formålet med Integrationsloven er at sikre, at nyankomne udlændinge får mulighed for at udnytte deres evner og ressourcer med henblik på at blive deltagende, selverhvervende og ydende medborgere på lige fod med samfundets øvrige borgere i overens-

stemmelse med grundlæggende værdier og normer i det danske samfund. Loven har endvidere til formål at sikre, at nyankomne udlændinge bliver bekendt med, at rammerne for udlændingens ophold i Danmark defineres af den enkeltes opholdsgrundlag. Loven har endelig til formål at fremme muligheden for, at samfundets borgere, virksomheder, myndigheder, institutioner, organisationer og foreninger m.v. kan bidrage til integrationsindsatsen

Det følger af loven, at flygtninge kan modtage selvforsørgelses- og hjemrejseydelse fra den dag de ankommer til kommunen. For flygtninge gælder de samme regler med hensyn til formue og indtægtsfradrag, som for kontanthjælpsmodtagere. Hvis flygtningen ikke deltager i den beskæftigelsesrettede indsats, kan det sanktioneres og der kan ske fradrag i den fastsatte ydelse.

Med få undtagelser der følger af særloven, er Furesø Kommune derfor forpligtet til at sikre de ukrainske flygtninge de rettigheder og pligter der følger af Integrationsloven.

Det betyder at Ukrainske flygtninge:

- Skal tilbydes og påbegynde et selvforsørgelses- og hjemrejseprogram efter ankomst til Furesø Kommune¹
- skal indgå kontrakt med kommunen om konkrete beskæftigelses- eller uddannelsesmål, og beskrive de aktiviteter der skal sikre, at de opstillede mål opfyldes
- skal deltage i danskuddannelse
- skal deltage i beskæftigelsesrettede tilbud
- skal udnytte sine arbejdsmuligheder
- skal anvises en bolig
- kan efter en konkret vurdering få hjælp til at afholde rimelige udgifter der er afgørende for familiens livsførelse
- kan få hjælp til betaling af sygebehandling, tandbehandling og medicin
- kan få hjælp til flytning, depositum/indskud
- kan søge boligstøtte og særlig støtte, når de bor i permanent bolig

¹ Jf. Integrationsloven kap.4. Det følger af lovens kommentar, at "selvforsørgelses- og hjemrejseprogrammet" indholdsmæssigt svarer til "integrationsprogrammet", som er nævnt i tidligere integrationslove. Formålet med bestemmelsen er, at sikre en klar ramme og en forventningsafstemning fra dag 1 om, at opholdet for visse grupper er midlertidigt, og at en beskæftigelsesindsats rettet mod et job i Danmark også kan have en positiv effekt på den enkelte udlændings muligheder for at klare sig godt i hjemlandet.

Særligt vedrørende boligplacering

Det følger af bekendtgørelse om betaling for flygtnings ophold, at der er loft på egenbetalingen i midlertidige boliger.

Hvis der anvises permanent bolig skal kommunen påse, at boligens beliggenhed og flygtnings økonomiske formåen understøtter formålet med at fremme integrationen og beskæftigelsesmålet.

Det er præciseret i informationsbrev fra Udlændinge- og Integrationsministeriet, at i det tilfælde at en flygtning tilbydes en ny midlertidig eller permanent bolig, og afslår tilbuddet, har kommunen opfyldt sin forpligtelse efter Integrationsloven, hvorfor pligten til at stille bolig til rådighed ophører.²

Retten ophører umiddelbart og flygtningen skal derefter varsles om fraflytning.

Det følger tillige at flygtningen selv aktivt skal søge at finde en permanent bolig, for at fremme integrationen.

Det følger ikke af Integrationsloven, at tilbud og accept om ny bolig skal gives med et vist varsel, idet kommunens hensyn til integration og kapacitetstilpasninger er et selvstændigt hensyn. Varsel i forhold til svar kan kræves med kort frist.

Det følger dog af normer og god forvaltningsskik, at der gives et passende varsel til at fraflytte boligen. Det vurderes at denne betingelse er opfyldt, når varslet gives på mindst 14 dage.

Denne proces foregår i dialog med borger, hvorfor de forvaltningsretlige principper overholdes.

Det er vigtigt, at kommunen sikrer at flygtningen er vejledt om de vidtrækkende konsekvenser det har af afslå tilbud om alternativ bolig.

Integrationsindsatsen i praksis

Integrationsindsats kan bedst beskrives ved, at en borger skal nå at optage og mestre alle skrevne og uskrevne regler for, hvordan man præcist lever i Danmark, og der er fokus på, at flygtningen bliver selvforsørgende så hurtigt som muligt og opnår ordinær beskæftigelse inden for 1 år. Flygtningen skal derfor meget hurtigt til-

² Det følger af Udlændinge- og Integrationsministeriets bekendtgørelse 2022-05-03 nr. 550 § 18 og § 22a, og Udlændinge og integrationsministeriets vejledning til Integrationslovens § 12, stk. 1, 2. pkt., (og seneste ankestyrelses-praksis), at flygtninge der afslår kommunens tilbud om midlertidigt/permanent opholdssted ikke har ret til at få anvist en ny bolig. Det medfører derfor, at i det tilfælde at flygtningen ikke ønsker at tage imod boligtilbuddet, kan der ske udsættelse af boligen, hvorefter flygtningen selv er ansvarlig for at anskaffe sig en ny bolig. Flygtningen vil, i lighed med andre akut boligsøgende, have mulighed for at søge akutbolig gennem kommunen og lade sig opskrive i almene og private boligselskaber

egne sig samfundets forståelse af, hvordan man er borger, de sociale og kulturelle spilleregler samt det danske arbejdsmarkeds kultur og ageren og endelig det skal gøres på et ukendt sprog.

En illustration af indsatsen kunne være via vedlagte case.

Processkridt som har særligt fokus fremadrettet

Når Furesø Kommune har modtaget andre grupper af flygtninge, så har de allerede været i Danmark i halve eller hele år forinden i et af modtagecentrene. Her har operatørerne af centrene (f.eks. Røde Kors) introduceret borgerne til det danske samfund mv.

Erfaringerne med indsatsen for ukrainere viser, at deres meget hurtige indtræden i det samfund og reglerne de er omfattet af i integrationsloven, fordrer at det vægtes endnu mere at inddrage den enkelte borger i den indsats de berøres af.

Inddragelsen skal så vidt det er muligt ske i mundtlig dialog og helst med tolk, så der ikke opstår tvivl om indholdet.

Når der kommunikeret skriftligt i forhold til afgørelser eller andre forhold som kan have vidtrækkende konsekvenser, skal man i sagsbehandlingen forsøge at overføre budskabet til borgerens eget sprog evt. via maskinoversætter.

Systembreve vil være en udfordring, men man vil henvise borger til kontakt herom med den boligsociale medarbejder på Ny Vestergårdsvej, integrationssagsbehandleren eller danskunderviseren på Sprogcentret.

I forhold til anvisning af boliger, så vil praksis være som følger:

1. borger opnår varig beskæftigelse, som muliggør at vedkommende kan forsørge sig selv i egen bolig.
 - a. Der afholdes samtale med borger om fremtidig mulighed for flytning til egen bolig
 - b. Borger vejledes om økonomi ved flytning, både om muligheden for at søge støtte til flytning, indskud og etablering i bolig samt boligstøtte.
 - c. Der vejledes om konsekvens ved afvisning af boligtilbud
 - d. Teambolig kontaktes med henblik på anvisning af bolig

- e. Teambolig giver tilbud (evt. med oversættelse på originalsproget) med en konkret bolig, frist er ikke mindre en 7 dage til at svare
 - f. Når borger har accepteret tilbud, hjælper integrationsmedarbejderne borger med kontrakt samt at søge boligindskud
 - i. Afviser borger tilbud tager integrationsmedarbejderne samtale med borger for at sikre sig at de har forstået konsekvensen – oftest accepteres tilbud – alternativt søges nyt tilbud fra Teambolig
 - 1. Hvis afvisning fastholdes uden saglige grunde, træffes afgørelse om fraflytning af midlertidig bolig og fraflytning herfra – fraflytning sker med fristen indeværende måned plus én.
 - 2. Herefter kan borger opskrives på Furesø Kommunes akutboligliste.
 - g. Når flyttetidspunkt oprinder, hjælper integrationsmedarbejderne med evt. ansøgning om etableringshjælp, arrangere flytning, melde flytning til Folkeregister mv.
 - h. Borgeren besøges efterfølgende for at støtte til evt. udfordringer i det nye hjem.
2. Erfaringer fra omegnskommuner:
- a. Hillerød Kommune anviser boliger som har økonomi hertil. Pt. er det ikke så mange og man har ikke benyttet muligheden for at ophæve aftalen om den midlertidige bolig.
 - b. Fredensborg Kommune har ikke endnu anvist boliger til ukrainere, da de fortsat har overskudskapacitet på de midlertidige boliger og værtsfamilier. Man vil undersøge muligheden for at indgå aftale med de almene boligselskaber om ordinær boligansøgning.
 - c. Ballerup Kommune – der afventes svar...
 - d. Helsingør Kommune anviser ordinære boliger til borgere fra Ukraine og har også benyttet retten til at ophæve aftale om midlertidig bolig. Afgørelsen har været afprøvet i Ankestyrelsen og den er stadfæstet. Ankestyrelsens afgørelse er vedlagt som bilag.

Sammenfatning

Hovedvægten i integrationsindsatsen vil fortsat være beskæftigelse, danskuddannelse, indføring i civilsamfund og særligt for børn og unge, dagtilbud og skolegang.

Denne indsats er lovhjemlet i Integrationsloven, hvor der er fastsat særlige frister for Ukrainske flygtninge. Her tillægges nedenstående generelle frister 6 måneder.

Det gælder generelt, at flygtninge der har taget ophold i kommunen skal påbegynde danskuddannelse indenfor 1 måned.

Virksomhedsrettede tilbud skal så vidt muligt gives inden for to uger og senest ved selvforsørgelses- og hjemrejseprogrammet påbegyndelse.

Der gælder en tre måneders frist for visitation som jobparat eller aktivitetsparat og der må maksimalt gå 6 uger mellem hvert virksomhedsrettede tilbud.

Der skal udarbejdes kontrakt med udlændingen inden 1 måned.

Kontrakten indeholder også indsatsområder i forhold til mindreårige børn

Når Kommunen modtager flygtninge, skal det sikres at de, så vidt det er muligt, boligplaceres et sted, hvor tidlig igangsættelse af integrationen understøttes.

Erfaringsmæssigt har det vist, at dette formål bedst opnås ved at skabe rammer der har karakter af "rigtig bolig", hvorfor det tilstræbes at få så mange som muligt i kommer egen bolig.

Denne indsats sikres ved, at Furesø Kommune løbende tilbyder flygtninge at flytte i permanent bolig, når der er ledige egnede lejemål.

Når flygtninge får tilbudt permanent bolig, sikres de lejerrettigheder i henhold til lejeloven.

Det er kommunens prærogativ at anvise bolig til flygtninge, hvorfor der kan opstå modsatrettede ønsker, når der træffes beslutning om at anvise ny bolig.

De rettigheder og forpligtelser der følger af Integrationsloven skal forvaltes ens, uanset baggrunden for den aktuelle flygtningestatus.

Det følger både af lov og god forvaltningsskik, at alle skal vejledes tilstrækkeligt, til at de forstår konsekvenserne af de regler der gælder.

Det er ikke et krav, at Furesø kommune kommunikerer med borgere på deres modersmål. I individuelle samtaler vedrørende afgørelser benyttes tolk og ikke digitale oversættelsesapplikationer. På breve som har vidtrækkende konsekvenser, vil man bestræbe sig på at oversætte til ukrainsk og som minimum via digitale oversættelser.